

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

09 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judcători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2014, în cauza penală în privința lui

Barcari Eugeniu Ion,

născut la 12 august 1960, originar și domiciliat în r-nul Hîncești, s. Buțeni.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 01 iulie 2013 - pînă la 14 mai 2014 (instanța de fond);*
- 2. de la 02 iunie 2014 - pînă la 02 iulie 2014 (instanța de apel);*
- 3. de la 19 august 2014 - pînă la 09 decembrie 2014 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 14 mai 2014, procesul penal în privința lui Barcari Eugen în baza art. 249 alin.(3) Cod penal a fost încetat, din motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut, că Barcari Eugeniu la data de 20 decembrie 2007, în postul vamal Leușeni Albița al Biroului Vamal Leușeni a prezentat spre vămuire autocarul de model "Mercedes Benz 0403" cu nr. de șasiu NMB61348513224142, importat din Turcia în Republica Moldova. În scopul vămuirii autocarului, a prezentat organului vamal pașaportul tehnic al autocarului seria și nr. A 275089 și factura seria și nr. A 020451 în baza căreia a fost procurat din Turcia la prețul de 5000 dolari SUA. Pentru mijlocul de transport vămuit a fost eliberată

adeverința TV 25 nr. 0091228 din 20.12.2007 și întocmită chitanța formular tipizat PV 14 seria și nr. 514702 din 20.12.2007 în baza căreia au fost calculate drepturile de import în sumă totală de 42897,6 lei, pe cînd valoarea reală a autocarului importat constituia suma de 54 000 dolari SUA și urmau a fi achitate drepturi de import în valoare de 161 425,11 lei.

Astfel, Barcari E., urmărind scopul eschivării de la achitarea plăților vamale, a diminuat prețul de cumpărare a autocarului și, în acest fel, nu a achitat valoarea deplină a drepturilor de import în sumă de 118 527,51 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Barcari Eugeniu să fie condamnat în baza art. 248 alin.(5) lit. d) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite să fie suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 ani. Corpul delict – autocarul de model “Mercedes 0403SHD” cu n/î HN AP 717, să fie confiscat în folosul statului.

Consideră că instanța de judecată incorect a apreciat acțiunile inculpatului, motivînd că Barcari E. a urmărit scopul de a se eschiva de la achitarea plăților vamale și nu introducerea bunului prin contrabandă.

Prin urmare, incorect a recalificat acțiunile inculpatului conform art. 249 alin.(3) Cod penal, deoarece el a comis infracțiunea de contrabandă și anume a trecut ilegal peste frontiera vamală autocarul de model “Mercedes 0403SHD” cu n/î 34YYC15, anul fabricării 1997, cu încălcarea regulilor vamale, prin metoda folosirii frauduloase a documentelor de identificare vamală. Totodată, concluzia instanței contravine prevederilor art. 178 Codul vamal, potrivit căruia – *declarantul este obligat să declare mărfurile și mijloacele de transport conform procedurii stabilite de prezentul cod și de alte acte normative*. Potrivit art. 4 al Legii nr. 1569 “*Cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice*”, bunurile trecute de persoane fizice peste frontiera vamală sunt supuse declarării obligatorii conform prezentei legi și codului vamal. Aceste obligațiuni prevăzute de legislație de către Barcari E. nu au fost executate.

La fel, instanța de judecată nu a dat nici o apreciere actelor parvenite de

la autoritățile competente ale Turciei și anume: - declarația vamală de export din 18.12.2007, - factura fiscală seria A nr.020451 din 14.12.2007 și contractul de vânzare-cumpărare nr. 07846 din 14.12.2007 care confirmă faptul că Barcari E. a avut intenția de a introduce în R. Moldova autocarul prin contrabandă și anume prin metoda folosirii frauduloase a documentelor de identificare vamală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2014, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de procuror.

5. Instanța de apel a constatat că instanța de fond corect a reîncadrat acțiunile inculpatului Barcari E. în baza art. 249 alin.(3) Cod penal, sau instanța a constatat prezența laturii obiective a infracțiunii menționate în acțiunile inculpatului, și anume că dînsul la trecerea automobilului de model "Mercedes 0403 SHD" s-a eschivat de la achitarea plăților vamale stabilite de legislație.

În speță, eschivarea de la prestarea plăților vamale a avut loc prin micșorarea prețului bunului care a fost trecut peste frontiera vamală.

Instanța a menționat că nu poate fi reținut argumentul procurorului precum că acțiunile inculpatului se încadrează în prevederile art. 248 alin.(5) lit.d) Cod penal, deoarece instanța de apel cercetînd materialele cauzei nu a constatat nici o modalitate de exprimare a laturii obiective a infracțiunii prevăzută de art. 248 Cod penal și anume: trecerea peste frontiera vamală a RM a mărfurilor, obiectelor și a altor valori în proporții mari, eludîndu-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei.

Potrivit art. 117 Cod vamal, se consideră plăți vamale (denumite și *drepturi de import* ori *export*), plățile care se percep în cazul trecerii mărfurilor peste frontiera vamală, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, care sunt următoarele: - taxa vamală; - taxa pe valoarea adăugată; - accizele; - taxa pentru proceduri vamale; - taxa pentru participare la licitația vamală și alte sume prevăzute de legislație.

Plățile vamale se percep pînă la sau odată cu depunerea declarației vamale. Modul de plată, precum și cazurile de prelungire ori eșalonare a termenului de plată a plăților vamale sunt reglementate de art. 125, 126 Cod vamal.

Instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a reținut probele ce confirmă vinovăția lui Barcari E. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 249 alin.(3) Cod penal și anume: - declarația vamală de export din 18.12.2007, - factura fiscală seria A nr.020451 din 14.12.2007, - contractul de vânzare-cumpărare nr. 07846 din 14.12.2007.

Din declarațiile martorului Chișcă V., declarațiile inculpatului, procesul-verbal de ridicare și procesul-verbal de examinare a documentelor ridicate de la Biroul Vamal Leușeni rezultă că, Barcari E. a prezentat pentru devamarea autocarului factura seria A 020451 din 14.12.2007 în care valoarea autocarului este de 5000 dolari SUA, copia certificatului de înmatriculare A 275089, copia permisului de conducere pe numele lui Barcari E.

Pentru mijlocul de transport vămuit a fost eliberată adeverința TV 25 nr. 0091228 din 20.12.2012 și întocmită chitanța tipizat PV 14 seria AB nr.514702 din 20.12.2012 în baza căreia au fost calculate și ulterior achitate drepturile de import în sumă totală de 42897,6 lei.

Potrivit copiilor documentelor obținute de la organele competente ale Turciei s-a stabilit că, valoarea reală a autocarului de model "Mercedes Benz 0402 SHD" constituie 54 000 dolari SUA.

Astfel, se constată că, obiectul material al faptei prejudiciabile comise de Barcari E. îl formează plățile vamale prevăzute la art. 117 Cod vamal, ce urmau a fi achitate pentru autocarul prezentat pentru trecerea peste frontiera vamală, inculpatul micșorînd prețul de cumpărare a autocarului și, nu a achitat valoarea deplină a drepturilor de import.

Referitor la argumentele apelantului precum că instanța de fond nu a dat nici o apreciere actelor parvenite de la autoritățile competente ale Turciei și anume: declarația vamală de export din 18.12.2007, factura fiscală seria A nr.020451 din 14.12.2007 și contractul de vânzare-cumpărare nr. 07846 din 14.12.2007 care confirmă faptul că, inculpatul a avut intenția de a introduce în R. Moldova autocarul prin contrabandă și anume, prin metoda folosirii frauduloase a documentelor de identificare vamală, Colegiul penal le-a

considerat neîntemeiate, care urmează a fi apreciate critic, deoarece intenția directă a inculpatului în eschivarea de la prestarea plăților vamale care s-a manifestat *prin micșorarea prețului* automobilului de model "Mercedes 0403 SHD".

Instanța de apel a conchis, că prima instanță întemeiat a constatat fapta comisă de Barcari E., care a fost săvârșită în a. 2007, care se atribuie la categoria infracțiunilor ușoare, iar potrivit art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii ușoare a expirat 2 ani pînă la data rămîinerii definitive a hotărîrii instanței de judecată. Prin urmare, instanța a conchis că în speță a intervenit prescripția tragerii la răspundere penala a lui Barcari E. și instanța a încetat procesul penal în legătură cu acest fapt.

6. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar acuzatorul de stat, care invocînd ca temei de drept prevederile art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărîrii contestate cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată, invocînd că instanța de apel a încălcat cerințele prevăzute la art. 414 Cod de procedură penală și explicațiile date prin Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 "Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel" cu modificările ulterioare, unde este stipulat că chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel este și, dacă infracțiunea a fost corect calificată.

Astfel, instanțele judecătorești nu au calificat corect acțiunile inculpatului și în acest sens a menționat că latura obiectivă a infracțiunii de contrabandă constituie și trecerea peste frontiera vamală, cu încălcarea regulilor vamale realizată prin declararea neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei.

Prin urmare, nu s-a ținut cont de delimitarea infracțiunilor prevăzute de art. 248 și 249 Cod penal care se delimitează prin obiectul material și latura obiectivă.

Totodată, infracțiunea de eschivare de la achitarea plăților vamale prevăzută la art. 249 Cod penal, poate avea loc în cazul neachitării depline sau parțiale a plăților vamale stabilite de organul vamal, însă nu în cazul cînd inculpatul a introdus obiectul cu falsificarea documentelor vamale.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel, când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Acuzatorul de stat în recursul său invocă netemeinicia concluziei instanței de apel, în ce privește lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, în acțiunile inculpatului Barcari Eugeniu.

Din materialele cauzei se constată că Barcari Eugeniu de către organul de urmărire penală a fost învinuit, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) lit.d) Cod penal, adică trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a obiectelor cu folosirea frauduloasă a mijloacelor de identificare vamală, în proporții deosebit de mari.

Instanțele de fond și de apel au concluzionat, că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de contrabandă, prevăzută de art. 248 alin. (5) lit.d) Cod penal, considerînd că fapta lui Barcari E. constituie infracțiunea prevăzută de art. 249 alin. (3) Cod penal – *eschivarea de la achitarea plăților vamale*.

Contrabanda prevăzută la art. 248 Cod penal, reprezintă trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldpva, cu încălcarea regulilor vamale, a mărfurilor, obiectelor și altor valori în proporții mari, eludîndu-se controlul vamal, sau tăinuirea de controlul vamal, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclararea sau declararea neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei vamale, săvârșită în proporții deosebit de mari.

Contrabanda se consideră consumată din momentul trecerii ilegale peste frontiera vamală a mărfurilor, obiectelor, a altor valori.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 249 Cod penal se realizează prin acțiuni de eschivare de la achitarea plăților vamale, stabilite de legislație, a persoanelor fizice ori juridice, care trec peste frontiera vamală mărfuri, obiecte sau alte valori ale proprietarilor, deținătorilor de mărfuri și ale altor persoane prevăzute de Codul vamal.

Infracțiunile prevăzute de art. 248 și 249 Cod penal se delimitează prin obiectul material și latura obiectivă:

- *obiectul material al contrabandei* îl constituie mărfurile, valorile culturale, armele, munițiile, substanțele narcotice, psihotrope, cu efecte puternice, toxice, otrăvitoare, radioactive și explozive, deșeurile nocive și produsele cu destinație dublă, *pe când obiectul material al eschivării de la achitarea plăților vamale* îl formează plățile vamale prevăzute la art.117 Cod vamal, ce urmează să fie achitate pentru mărfurile și alte valori prezentate pentru trecerea peste frontiera vamală.

- *latura obiectivă a contrabandei* se manifestă prin încălcarea regulilor vamale la trecerea peste frontiera vamală a mărfurilor, obiectelor sau a altor valori, iar *latura obiectivă a faptei prevăzute de art. 249* se realizează prin eschivarea de la achitarea plăților vamale în proporții mari, suma respectivă depășind 2500 unități convenționale.

Totodată, instanța de recurs menționează că, *latura obiectivă a infracțiunii de contrabandă* include mai multe semne și anume:

- fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea exprimată în trecerea entităților, ce reprezintă obiectul material al contrabandei, peste frontiera vamală a R. Moldova;
- locul săvârșirii infracțiunii – frontiera vamală a Republicii Moldova;
- metodele săvârșirii infracțiunii: - eludarea controlului vamal, - tăinuirea de controlul vamal, prin ascunderea în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, - folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, - nedeclararea, - declararea neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei.

Prin urmare, instanța de apel nu a luat în considerație faptul că inculpatul la trecerea frontierei vamale a prezentat factura fiscală turcească

seria A 763582 din 18.12.2007 eliberată pe numele acestuia, suma indicată fiind de 5000 dolari, însă nu a apreciat probele pe deplin și anume că în documentele prezentate de către inculpat *se conțin date neautentice*, fiind introduse date care nu corespund realității privitor la prețul autocarului fapt confirmat prin declarația vamală de export nr. VU 0069340 din 18.12.2007 unde la pct.22 denumit valuta și suma totală a facturii – este menționat suma de 54000,00 dolari SUA, precum și la pct.42 și 46 din aceeași declarație *la prețul pentru unitate și valoarea statistică* persistă aceeași sumă nominalizată de bani, factura fiscală seria A nr.020451 din 14.12.2007, unde, la fel la preț/unitate este indicată suma de 54000,00 dolari SUA, și contractul de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport cu nr. 07846 din 14.14.2007, la pct.3) prețul de vânzare declarat: persistă suma de 54000,00 (cinci zeci și patru mii) de dolari SUA.

Astfel, Colegiul penal conchide că este nefondată argumentarea instanței de apel precum că intenția lui Barcari E. a fost în eschivarea de la prestarea plăților vamale care a fost manifestată prin micșorarea prețului automobilului de model “Mercedes 0403 SHD”, dar nici de cum introducerea bunului prin contrabandă.

În același context, Colegiul menționează că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze și să aprecieze probele prezentate în cadrul procesului penal, în baza cărora să delimiteze infracțiunea de contrabandă de eschivarea de la achitarea plăților vamale prevăzută la art.249 Cod penal și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, motivînd totodată respingerea argumentelor apelantului în acest aspect.

De asemenea, Colegiul constată că la examinarea cauzei în instanța de apel nu au fost respectate cerințele de judecare a apelului.

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel la examinarea apelului declarat nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, nu a răspuns la toate motivele invocate de apelant.

Astfel, Colegiul constată că și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Mai mult ca atît, instanța de apel a făcut trimitere selectat la probe, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității probei respective, expunînd temeiul respectiv.

Rejudecînd cauza, instanța de apel urmează să ia în considerație cele expuse în prezenta decizie, să înlătore încălcările de lege menționate, să respecte procedura de judecare a cauzei în instanța de apel, se va pronunța asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, va verifica minuțios, sub toate aspectele, complet și obiectiv toate probele în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală și va da răspunsuri motivate și clare la cele invocate de apelant în apel, pronunțîndu-se asupra fiecărei probe prin aprecierea lor la justa valoare, va analiza la modul cuvenit intenția inculpatului și urmează să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, delimitarea infracțiunii de contrabandă de eschivarea de la achitarea plăților vamale prevăzută la art. 249 Cod penal, și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținînd cont de motivele casării deciziei atacate, astfel instanța de apel, respectînd normele procesual-penale nominalizate, va adopta o hotărîre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2014, în cauza penală în privința lui *Barcari Eugeniu Ion* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată integral la 24 decembrie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Petru Moraru